

USTAWA O PRAWACH PACJENTA I RZECZNIKU PRAW PACJENTA – KOMENTARZ

**Ewa Bagińska, Marcin Śliwka, Małgorzata Świdorska, Monika
Wałachwoska**
pod redakcją
Mirosława Nesterowicza

Wstęp

Jednym z najważniejszych praw człowieka jest prawo do ochrony zdrowia, zawarte w różnych dokumentach międzynarodowych i potwierdzone w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Z tym się wiążą ściśle prawa pacjenta jako osoby zwracającej się o świadczenia medyczne lub korzystającej z tych świadczeń udzielanych przez lekarza, szpital, klinikę, pielęgniarkę, położną czy inne uprawnione podmioty. (...)

W Polsce wielki postęp w dziedzinie ochrony praw pacjenta wprowadziły nowe „ustawy medyczne”, a zwłaszcza: ustawa o zakładach opieki zdrowotnej (1991), ustawa „psychiatryczna” (1994), ustawa „transplantacyjna” (1995, 2005), ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentystry (1996), ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej (1996). Ukoronowaniem tej legislacji jest ustawa o Prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (2008). Ustawa ta przejmuje wiele istotnych regulacji z poprzednich ustaw (w szczególności prawa pacjenta do świadczeń zdrowotnych, do informacji, wyrażenia „świadomej” zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych, dostępu do dokumentacji medycznej, poszanowania intymności i godności oraz zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w razie naruszenia praw pacjenta) i dodaje nowe, jak prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza. (...)

Na aprobatę zasługuje powołanie instytucji Rzecznika Praw Pacjenta jako centralnego organu administracji rządowej, przyznanie mu szerokich uprawnień w sprawach o naruszenie praw pacjenta oraz prowadzenie postępowań w sprawach praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjenta.

Niniejszy komentarz stanowi analizę przepisów ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, z odwołaniem się do innych aktów prawnych z tym związanych oraz do orzecznictwa sądowego, a zwłaszcza Sądu Najwyższego, mającego - na przestrzeni lat - wielkie znaczenie dla rozwoju i ochrony tych praw.

Prof. dr hab. Mirosław Nesterowicz